

Liv" godtgøre netop det modsatte. Afdøde Advokat Brock, hvis Vidnesbyrd maa være hævet over enhver Tvivl, skriver nemlig herom i sit dissenterende Votum (Processkommissionens Motiver, S. 21): „Det tør næsten anses for en Undtagelse, at en Sag kommer for Højesteret, uden at være bilagt med ny Oplysninger. Hvor rigelig Tid der end mulig har været i de foregaaende Instanser til at søge Sagen behørig oplyst, hvor omhyggelig dette endog mulig maatte være sket, vil der dog næsten altid findes et eller andet Punkt, som Sagsføreren for Højesteret maa ønske yderligere oplyst. En Udvej af den paa-pegede Modsigelse antydes i Processkommissionens Motiver, Side 136, hvor det om Beviskendelsen siges, at „dens Indhold er temmelig negativt, og Retten i Tvivlstilfælde for en Sikkerheds Skyld kan fordrø Bevis, selv om den ikke vilde anse et saadant for strengt fornødent.“ Hertil skulle vi imidlertid bemærke, at vi ikke formaa at se, hvorledes man med Føje kan betegne Indholdet af en Kendelse som „temmelig negativt“, der gaar ud paa „at fastsætte, hvad der efter de fra Parternes Side foreliggende Oplysninger behøver at bevises“, og hvad angaar, at Retten „for en Sikkerheds Skyld“ skulde fordrø Beviser, om hvilke det er tvivlsomt, hvorvidt de ere strengt fornødne, da vilde derved den hele Hensigt og formentlige Fordel ved Beviskendelsen bortfalde, al den Stund bemeldte Hensigt og Fordel skulde bestaa i at spare Parterne Tid og Omkostninger ved „for en Sikkerheds Skyld“ at føre Beviser, som Retten ikke anser for fornødne.

Vi have allerede gentagne Gange ovenfor omtalt, at Lovforslaget for en stor Del har adopteret den i Tyskland, men ikke hos os, traditionelle Metanik, at lade Processens Gang bevæge sig fremad gennem procesledende Dekreter. Lovforslaget har gennemført denne Metanik paa en saadan Maade, at det derved i ikke ringe Grad opgiver det Princip, at Parterne ere raadige over Sagen og indsætter Dommeren som en tvungen Overveileder, der paa mange Punkter skal dels direkte gribe ind i Sagens Førelse, dels anordne, hvorledes denne bør ske, og efter hvis Befalinger i saa Henseende Parterne uvægerlig og jævnlig under Straffeanbvar have at rette sig. At efterwise dette i alle Enkeltheder vilde kræve en større Tid, end der paa Samlingens fremrykkede Standpunkt kan paaregnes at staa til vor Raadighed. Vi maa derfor indskrænke os til nogle Eksempler. Allerede § 95 gaar langt videre end Søs og Handelsretslovens § 33 med Hensyn til Dommerens Spørgeret, idet den hjemler samme ikke alene lige over for Par-

ternes mundtlige Foredrag, men ogsaa ligeover for „andre afgivne Erklæringer og Oplysninger“. Rækkefølgen af dette sidste vilde vi eksempelvis nedenfor nærmere komme tilbage til ved Omtalen i § 265. Medens fremdeles hos os Dommerne have at høre paa, hvad Parterne paa sømmelig Maade anse det for fornødent at anføre i deres Sag, og Søs og Handelsretslovens § 33 hjemler hver af Parterne mindst to Foredrag, samt indstævnte al Tid det sidste Ord, giver Lovforslagets § 93 Rettens Formand Bemyndigelse til at paalægge Parterne at forlade et foreliggende Emne, naar han anser dette for tilstrækkeligt drøftet, og til at fratage den Part Ordet, som ikke retter sig herefter, idet det tilføjes, at Parten da „maa bære det Tab, som kan følge heraf.“ Ifølge § 99 kan Retten standse Forhandlingerne og paalægge Parterne først at bestæftige sig med et muligt foreliggende Spørgsmaal, om Sagen bør afvises ex officio. § 102 bemyndiger Retten til at paahyde Parterne at slaa flere mellem dem for samme Ret svævende Retsager sammen til een. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retsager mellem forstellige Parter. Omvendt kan Retten, naar Sagen frembyder flere Stridspunkter, anordne „at Forhandlingerne foreløbig skulle indskrænke sig til eet eller nogle af disse; enkelte Sagsmaalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Genstand for særskilt Procedure“. Ifølge § 103 kan Retten anordne Udsættelse af en Sags Forhandling i det hele eller til Dels, for at afvente Udfaldet af en anden Rets sag eller en Afgørelse af en administrativ Myndighed. Samtlige de nævnte og andre lignende procesledende Bestemmelser kan Retten ifølge § 106 træffe „paa ethvert Trin af Sagen, ligesom de kunne tilbagefaldes, naar Retten anser dette for hensigtsmæssigt“. De i §§ 99, 102 og 103 omhandlede procesledende Bestemmelser og flere lignende ere ikke Genstand for Retsmidlers Anvendelse (§ 107), saa at Retten altsaa har ukontrolleret og upaaankelig Hals- og Haandsret over Sagerne og Parterne paa dette Omraade. Det kan her bemærkes, at den tyffe Rigslov af 30te Januar 1877, fra hvilken — eller rettere fra Udkastet til hvilken — nogle af de ofte nævnte procesledende Dekreter ere hentede, ikke indeholder den Forskrift, at de ere upaaanfæltige (jfr. Rigslovens §§ 136, 137, 138, 139, 141, 142), hvorimod vel Rigslovens § 143 foreskriver, at Dekreter, ved hvilke Retten afviser Parter eller andre Personer — undtagen Sagsførere, fordi de mangle Evne til at foredrage Sagen eller